

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sămbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Un resunet la congresul nostru național-bisericesc*).

I

Demnitatea, cu care a decurs desbaterile congresului din uest an, este dovada cea mai vie, că factorii chemați a esercia influința în afacerile bisericeii noastre, sunt pėtrunși pe deplin de sublima lor chemare.

Deja convocarea congresului la timpul normal este o vie dovadă, că consistoriul metropolitan a început a funcționa regulat, și că lucrurile, ce s'a așternut la congres spre desbatere, erau pregătite din bun timp și încă pregătite de așa, ca să poată satisface și celor mai scrupuloase pretensiuni.

Abstragënd dela impregiurarea, că rațiociniile metropolitane s'a aflat în cea mai bună ordine și că conclusele anterioare în parte mare au fost esecutate de cătră organele respective competente, ăic, abstragënd dela toate aceste, congresul din anul acesta s'a prezentat în forma cea mai sərbătorească.

Nu s'a vėdut în sinul acestei corporațiuni decât numai curat interesul pentru binele bisericeii, și aceasta este în parte preponderantă nedisputabilul merit al actualului cap al metropoliei române, care ca un adevėrat părinte a știut să grupeze în jurul său toate elementele de ordine spre conclucrare comună. Și nu me îndoiesc un moment, că fie-care deputat a dus cu sine convingerea firmă, că este o adevėrată norocire pentru biserica noastră, că sub actualele impregiurări stă în fruntea ei un bărbat cu atâtă tact, cu atâtă înțelepciune, cu atâtă bunăvoință și cu atâtă abnegațiune ca și tocmai Esceleția Sa, cel mai constituțional principe bisericesc, cel mai infocat apėrătoriu al constituțiunii noastre, și cel mai inteligent bărbat din clerul nostru.

Și cum-că aceasta convingere a domnit sub întreaga durată a congresului, o am vėdut chiar la cei-ce din interese particulari, sau din alte motive, nu se numėră între amicii de principii ai actualului cap al bisericeii noastre, căci au fost cu moderațiune în propunerile lor și chiar și în predarea vorbirilor improvizate, deși ici coela s'a strecurat unele inconveniente parlamentare.

Dar apoi în fine, cine să nu recunoască, că acum, când singură arhidieceșă dă atâtă de lucru arhiepiscopului, când agendele la diferitele consistorii sunt atât de multe, și când administrarea fundațiunilor cere o controlă și totodată un ochiu ager — ăic cine să nu recunoască, că ađi biserica ro-

*) Credem a servi acest „resunet” numai spre întregirea celor accentuate la acest loc în Nr. precedent. Red.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

XIII.

O serie de documente din anii 1848-1861, privitoare la istoria națională și bisericească a românilor din Ungaria și mai ales din partea Transilvaniei.

1. Actul de denumire al arhimandritului Andreiu Șaguna de vicariu general în eparchia gr. or. din Transilvania.

Adresa.

8431-1846.

Reverendissimo Domino Andreae Schaguna Archimandritae Kovjliensi ad Stationem Administratoris Dioceseos Graeci Ritus non unitorum in Trannia sede Episcopali vacante altissime denominato Vicario Nobis Observandissimo.

Exoffio

Kovjlii,

8431/1846.

Reverendissime Domine Archimandrita Nobis Observandissime!

Juxta Benignum Decretum Regium die 3-a praesentis mensis Iulii sub Nr. aulico 3531 editum, —

mână din Transilvania și Ungaria nu mai poate fi povățuită părintesce de ori și cine, ci în fruntea ei trebuie să stea cel mai iubitoriu de pace. O singură aplicare în dreapta ori în stânga, poate provoca conflicte, și cine se nu scie, cât de mare și neimpăcat dușman al conflictelor este tocmai Esceleția Sa, și că densus cum se nisuesce ca să le evite, ba chiar de multeori și-o fi călcat pe inimă, numai și numai ca să dea pâne celor, ce l'au lovit cu petri fără nici o cruțare. Un alt arhieru, nu ar fi dat antagoniștilor sei ăcece ani timp de îndreptare, ci i-ar fi adus la reson; pe când Esceleția Sa i-a ocrotit, i-a pus în posturi cardinale, i-a promovat și le a asigurat pânea de toate ăilele, contând la simțul creștinesc al oamenilor, fără să-i dojenească barem, cum e datina altor archierei și cum scim, că făcea antecesorul seu de pie memorie Andreiu.

Trebuia să fac aceasta eecursiune, trebuia să permit aceste, ca să pot veni la conclusiunea firească, că dacă în decursul congresului s'a manifestat un spirit pacinic, un spirit creștinesc și uman — aceasta e de a se atribui numai tactului celui bun al Veneratului prelat și cap al bisericeii rėsăritene din Ardeal și Ungaria.

Numai sub o așa conducere este posibil ca fie-care să și manifesteze liber voința sa, numai așa e posibil ca să se lămurească ideile în decursul desbaterilor, și tot numai așa a fost posibil, ca să aducem acele concluse, cari par a fi menite a da o direcțiune mai sănătousă dezvoltării bisericeii noastre.

Cine să nu scie, ce anomaliă domnia la alegerile de protopresbiteri până la venirea Esceleției Sale în Ardeal, cu candidarea alor 3 inși, când în sinodul protopresbiteral fie-care alegătoriu vota pentru 3 persoane, și că tocmai din cauza acestor anomalii în arhidieceșă ajunserăm de a avea mai mulți administratori protopresbiterali, decât protopresbiteri definitivi, — o impregiurare, care a făcut să stagneze administrațiunea, ale cărei urme să vėd și ađi și pe unele părți se vor vedea încă multă vreme.

Înainte de întrarea în viață a statutului organic, arhierul pune în fruntea unui tract pe acel preot, care îi părea mai inteligent și poate mai deștoinic pentru conducerea tractului. Mult nu avea de a alege, și era ușor a se decide, ear poporul, carele nu era datat să esercieze dreptul de alegere, să conforma dispozițiunilor arhieresci.

În restimpul dela 1868 până la 1873, când a urmat catastrofa din 16 Iunie, abia s'au întregit doar două protopresbiterate, dar și acele numai în mod provisoriu, pentru că nu era lesne de a sci dorința tractului, dacă prin reprezentanța lui trimitea d. e. pe 3 candidați cu voturi egali, și așa trebuia să se

continue cu denumirea de administratori, până va veni în fruntea bisericeii acela, care să dea o direcțiune mai sănătousă lucrurilor. S'a pus deci în practică un felu de regulament, nevatat de nimeni, dar de sigur conceput de un organizătoriu înțelept, și credem, că nu vătămăm modestia actualului cap al bisericeii noastre, dacă îl trecem în contul seu acest regulament, care apoi pus în practică s'a observat în părțile lui bune și aplicabile de așa, ca mai tărđiu să fie prezentat congresului, ca să-l decreteze de lege.

Proiectul s'a prezentat ca proiect al consistoriului metropolitan și împărțit deputaților, s'a putut vedea mulțămirea fie-cărui, de a avea pentru viitoriu o lege, după care are să se urmeze la alegerea celui mai însemnat post din biserica noastră, după postul de arhieru. Este o părere individuală a mea, poate fi greșită, dar fapt e, că numai acele parochii pot prospera, numai acele scoale pot face progrese, cari au în fruntea lor un bărbat iubitoriu de muncă, neiuibitoriu de argint, și deștoinic de a ținē disciplină la subalternii preoți, pe cari părintesce are de ai povățui, ca să și împlinească greaua lor chemare în parochii, ca să dispară dintre credincioși ura, pisma și sfeđile și să facă loc păceii, buneistării și înaintării morale și materiale. Congresul a dovedit, că eu am dreptate, când susțin, că acest post este de mare importanță în biserica noastră, și aceasta justifică părerea mea de mai sus, dar despre aceasta în numărul procsim.

Un deputat congresual.

Revista politică.

Diferințele escate între guvernul ungar și cel austriac cu privire la noul proiect pentru armată, după cum se anunță din capitala monarchiei, s'au aplanat, și proiectul se va presenta cât de curēnd înaintea dietei. După cum am mai fost amintit, cestiionatul proiect va presenta modificări radicale, și după presemne, pare că va provoca o desbatere animată.

Tema despre dislocarea trupelor rusesci, cu care s'a ocatat în ăilele din urmă foile oficioase ale monarchiei noastre, pare a preocupa într'un mod și mai tare presa berlinesă, carea secundeaază aproape întru toate pe oficiosul „Frblatt,” mai adăugēnd încă, că după scirile mai recente sosite din Moskwa, dislocările vor ocupa mult teren, numind și locurile, unde se vor așeđa trupele, locuri strategice și foarte favorabile pentru Rusia, la marginea ostică a imperiului nostru și a impėriului german.

und Bildung unter seinen Stammgenossen zu verbreiten.

Diese humanen Bestrebungen wünscht die Sächsische Nation nach Kräften zu unterstützen, da ihr alles daran liegt, sämtliche Bewohner des Sachsenbodens zu der Stufe geistiger Bildung und Sitten-Veredelung gelangen zu sehn, wo sie alle der gesetz- und verfassungs-mässigen Institutionen der Sächsischen Nation gleichmässig theilhaftig werden können. Die Sächsische Nations-Universität lebt der festen Überzeugung, dass nur [Bildung und Gesittung die Völker dauernd beglücken und zum segenreichen Genusse grosser und ausgedehnter Rechte und Freiheiten fähig zu machen und die scheinbar stärksten Gegensätze auszugleichen vermag. — Indem dieselbe daher im jetzigen Augenblicke des allgemeinen Fortschreitens auf der Bahn des Rechtes und Civilisation den Zeitpunkt wahrzunehmen glaubt, wo in den Institutionen der Sächsischen Nation, so fern sie den Bedürfnissen der Gegenwart nicht mehr entsprechen, auf gesetzlichem Wege Verbesserungen eintreten müssen, — hat sie es für ihre unerlässliche Pflicht erachtet, im Interesse des Rechts und der Civilisation im Betreff der walachischen Bewohner des Sachsenlandes folgende Bestimmungen festzustellen:

1. Sowohl die Wahlfähigkeit zu Mitgliedern zu Sächsischen Communitäten, als auch der Anspruch

dignata est sacratissima sua Majestas tenore Altissimae Resolutionis Regiae ddto 27-ae Iunii a. c. Stationem Administratoris Dioceseos Graeci Ritus non Unitorum in Magno hoc Principatu Transilvaniae sede Episcopali vacante Reverendissimae DVestrae benigne conferre, ipsique remunerationem annuorum 2000 bis mille R. flor. m. c. e Fundo Sydoxiali pendendam clementer resolvere. Quae altissima eaque clementissima denominatio Regia Reverendissimae DVestrae pro grata Notitia hisce perscribitur; remuneratio vero eidem clementissime dimensa tunc assignabitur, dum officium suum auspiciatus fuerit. In reliquo debita observantia manentes.

Reverendissimae DVestrae.

E. Regio M. Ppatuș Tranniae Gubernio
Claudiopoli, die 13-a Iulii 1846.

Obligatissimus C. Josephus Teleky m. p.

2. Conclusul universității săsesci din Sibiu, prin care se dă drepturi românilor, — conclus adus și publicat sub prestunea revoluției, rēmas însă neexecutat.

Universitäts-Zahl 458 1848.

Die Sächsische-Nations-Universität hat die erfreuliche Erfahrung gemacht, dass der gebildetere Theil der Valachen im Sachsenland sich — besonders in neuerer Zeit — entschieden bestrebt, Kultur

Abia s'a reîntors împăratul Wilhelm II-lea din lunga sa călătorie din sud și se și anunță despre o nouă călătorie, carea o va face în vara viitoare la Athena, totodată cu aceste sciri se împărțesce, că împăratul va cerceța și pe principele de coroană engles. Cât se atinge de reîntorcerea visitei dela Roma se mai susține și acum, că regele Italiei Humberto va călători la Berlin între zilele din 23 și 31 Ianuarie 1889, pentru ca mai cu temei să se lege referințele amicabile și să se garanteze desvoltarea pacinică a politicei puterilor centrale.

Ministrul frances de esterne, Goblet, a ținut o vorbire, care e mult comentată de presa francesă și străină: Francia, dîse numitul ministru, voește pacea și a abdis dela gloria prin cuceriri. — Cum-că Francia voește pacea, aceea a accentuat-o și a asigurat-o și alți mulți ministri înainte lui Goblet, dîc foile monarhiei noastre. A doua aserțiune pare de o mai mare importanță. Dacă în adevăr Francia a abdis dela căștigarea gloriei prin cuceriri, dacă aceasta o susțin bărbații de stat radicali, și dacă declararea nu se referese numai la politica colonială, atunci ea e de o valoare neasemănată pentru pacea lumii și lui Goblet i se atribute meritul, că el a fost primul ministru frances de esterne, carele a avut curagiul să o exprime aceasta.

De alt-cum e caracteristic lucru, că tocmai pe când Goblet a exprimat în Francia aceea declarație momentoasă, în Rusia încă a accentuat Țarul, că interesul și întărirea imperiului seu recere pacea și liniscea pe un timp nedertiminat, căci numai prin pace și prin linisce se poate deocamdată asigura prosperarea Rusiei, la timpul favorabil poate să ia lucrurile și altă direcțiune, acum nu e oportun.

Nu se scie însă cât timp va ține țarul la espunerile sale în fața lucrurilor, ce se desvoaltă înăuntrul imperiului. Țarul a fost adecă de mai multe ori espus morții și abia cu mare necas a scăpat ca să nu devină victimă, precum s'a întâmplat cu tatăl seu, Alecsandru al doilea. Telegramele cele mai proaspete aduc scirea, că după-ce împăratul a scăpat de bomba unui cazac din Kuban, era aproape gata să nu scape de o altă moarte înfricoșată. Pe drumul de fer, pe timpul dejunului, a delairat trenul. Ministrul de războiu și șeful gardei au fost răniți, o mulțime de oameni omoriți și și mai mulți răniți mortal. Din trenul, în care era bagagiul împărătesc au dispărut la dî obiecte de tot prețioase și cu ele și conductorul trenului. Trenul părechi împărătesci însă nu s'a răsturnat și nu i s'a întemplat nici un incident.

După scirile sosite din Constantinopol, Poarta se ocupă acum cu un proiect de lege, de conținutul proiectului guvernului frances pentru străinii, cari călătoresc sau vor să se așede acolo.

Congresul național bisericesc.

Raport special.

Ședința a VII a, ținută la 7/19 Octobrie, a. c.

(Urmare.)

La § 23 comisiunea propune, ca cuvântul „sau” din șirul penultim, și cuvintele din șirul ultim „sau prin o comisiune aleasă anume pentru autentificare” să se steargă.

auf Anstellung und Beförderung zu Orts- und Kreis-Aemtern kömmt überall auf dem Sachsenboden den Walachen unter den nämlichen Bedingungen welche diessfalls für Sachsen bestehen, hinfort ohne Rücksicht auf das Glaubens-Bekentniss zu. Ebenso wird.

2. Der Aufnahme walachischer Lehrlinge auf ein Handwerk bei Sächsischen Zünften, und dem Eintritt derselben in die Zunft kein Hinderniss im Wege stehn, sobald sie dieselben Bedingungen erfüllen, an welche die Aufnahme der Lehrlinge und die Erwerbung des zünftigen Meister-Rechtes für Jeden ohne Nations-Unterschied geknüpft ist.

3. Für jede disunirte walachische Mutter-Eclesie auf Sachsenboden soll eine canonische Portion aus den Gemein-Gründen, wo solche noch vorhanden sind, ausgeschieden werden. In Ermangelung von Gemein-Gründen, und wenn die Gemeinde die canonische Portion auch durch Ankauf nicht herstellen könnte, soll dem Pfarrer der disunirten Ecclesie zur Verbesserung seiner Subsistenz ein angemessener Gehalt aus der betreffenden Allodial-Cassa ausgeworfen werden.

4. Den disunirten Geistlichen sollen die nämlichen Personal-Vorzüge auf Sachsenboden zu Stellen kommen, deren sich die Geistlichen der recipirten Religionen erfreuen.

Hermannstadt, am 3 April 1848.

Von der Siebenbürgisch-Sächsischen Nations-Universität.

Dep. N. Zigre propune a se primî ca alinee la acest § următorul text:

Parochia centrală protopresbiterală, carea nu se bucură de dreptul de a și alege pe parochul seu, avînd drept a și exprima votul colectiv cu ocaziunea candidării de protopresbiter spre posibila considerare, acest vot întră în protocolul electoral și se substerne consistoriului spre orientare.

Presidiul observă, că propunerea d-lui deputat N. Zigre cuprinde unele dispozițiuni cu totulului nou, cari nu stau nici într-o legătură cu acest §, și pentru aceea ar fi de părere, că să se predee comisiunei organizatoare, care studiindu-o să vină cu propunere concretă, dacă se poate primî și unde ar fi să se intercaleze, ceea-ce nu împedecă, ca asupra §-lui 23 congresul să decidă încă acum, dacă primește modificările propuse de comisiune, sau nu.

Punîndu-se la votare modificările propuse de comisiune acelea se delătură, și se primește § 23 în textul din proiect, ear propunerea dep. N. Zigre se predă comisiunei organizatoare.

§ 24 comisiunea propune să se primească pe lîngă modificarea, ca în loc de „concurenți” să se dîcă: „candidați”.

Dep. R. Patîța propune, ca după cuvîntul „consistorial” să se dîcă: „cel mult în 8 zile”.

Dep. P. Miulescu propune, ca după cuvîntul „consistorial” să se dîcă: „imediat”, — ce congresul și primește.

Dep. N. Zigre propune ca după § 24 să se primească următorii §§-i noi:

§ 25. Concurenților este oprit de a influența directe ori indirecte prin mijloace nemorale asupra alegătorilor spre seducerea sau corumperea acelora.

§ 26. În contra actului de alegere efectuit în sinodul electoral protopopes, pentru defecte de formă, adecă pentru abatere dela regulile prescise, părților interesate, adecă candidaților și alegătorilor se admite în 14 zile dreptul de protestat, respective a recurre la consistoriul eparhial, asupra acestor gravamine de nulitate va avea consistoriul în ședința plenară de odată, — însă înainte de ce procede la actul de întărire, a decide în mod definitiv.

§ 27. Conclusul de întărire, respective denumire al consistoriului în merit nu este apelabil, însă pentru defecte de formă, adecă în cazul, când nu s'ar fi observat regulile de procedere prescise în statutul organic și în regulamentul presente, părților interesate adecă candidaților și alegătorilor se admite în 14 zile apelațiune resp. recurs de nulitate la consistoriul metropolitan.

În cazul acesta, adecă dacă actul de întărire este atăcat prin recurs de nulitate, consistoriul constatînd din partea sa că motivele sunt intemeiate, la cererea recurintelui suspende executarea conclusului atăcat, adecă prezentarea alesului pentru hirotonire până la resolvirea definitivă a gravamenelor de nulitate prin consistoriul metropolitan.

Deasemenea propune și dep. I. Desean ca să primească următorul § nou:

Afacerile comisariale, referitoare la alegerea și denumirea protopresbiterului aparțin la competența consistoriului plenariu.

Aceste propuneri se predau comisiunei organizatoare spre studiere și să vină cu propuneri asupra lor.

Anunțându se ședința procsimă, pe mâne la 10 oare a. m. ședința se închee la 2 oare după amăzi.

Ședința a VIII-a, ținută la 8/20 Octobrie a. c.

Ședința se deschide prin presidiul ordinariu la 10 oare a. m.

Se cetesce protocolul ședinții precedente și — Se autentică.

Presidiul prezintă raportul cons. metropolitan, prin care se promovează la congres notificarea consistoriului diecesan din Caransebeș, referitoare la conclusul sinodului eparhial de acolo, luat în obiectul conviețuirilor nelegiuite.

Se predă comisiunei bisericesci.

Presidiul atrage atențiunea congresului asupra datorinții, ce o avem față de marii binefăcători ai bisericeii și națiunei noastre, marele archiereu br. de Șaguna și Emanuil „Goșdu”, cari au făcut fundațiuni însemnate pentru acoperirea trebuințelor noastre bisericesci și creșterea tinerimei noastre, și astfel propune: ca în semn de grațitudine mâne la 9 oare a. m. să se celebreze în biserică din cetate părăstas pentru odihna sufletelor marilor nostri mecenai, la care act de pietate invită pe toți deputații congresuali.

Congresul în deplin acord cu intențiunea presidiului, primește propunerea făcută.

Deputatul V. Mangra face următoarea propunere:

Considerînd, că mîritul congres prin conclusul de sub Nr. prot. 184 ex. 1886 a. introdus un re-

gulament de procedură judecătorească în cauzele disciplinare în metropolia gr. or. română;

considerînd, că acest regulament introdus numai în mod provisoriu asteaptă întregirea sa din partea congresului;

considerînd, că un regulament de procedură în cauze disciplinare presupune esistența unui regulament de disciplină bisericescă, care în metropolia noastră lipsesce: să se însărcineze consistoriul metropolitan, ca în legătură cu revisiunea și completarea regulamentului de procedură în cauzele disciplinare să elaboreze pentru procsimul congres și un regulament de disciplină bisericescă pentru întreaga provincie metropolitană.

La ordinea zilei se pune continuarea referădeii comisiunei organizatoare asupra proiectului de regulament pentru alegerea protopresbiterilor, care prin referentul seu P. Cosma referază asupra propunerei deputatului N. Zigre, făcută la § 9 și propune, ca aceasta propunere să se considere de o propunere de sine stătătoare, ear conclusul, ce se va lua asupra ei, să se considere drept interpretare a aliniei ultime din § 53 al stat. org., deoarece-aceasta propunere nu privesce procedura alegerii de protopresbiteri.

— Se primește.

Dep. Dr. Il. Puscariu, observă că după regulamentul afacerilor interne mai întâiu trebuie să se termine cu desbaterile asupra proiectului de regulament pus la ordinea zilei, și numai după aceea urmează la ordinea zilei propunerile de sine stătătoare.

Ref. P. Cosma observă, că prin aceea, că propunerile făcute se aduc în legătură cu desbaterile asupra proiectului, așa crede, că se înlesnesce desbateri asupra proiectului, pentru aceea e de părere, ca să se decidă asupra acestei propuneri la acest loc.

Dep. Dr. Al. Mocsonyi află, că aceasta propunere stă în strînsă legătură cu §-ul ce se află sub discușiune, și astfel e de părere, că la acest loc să se desbată.

Dep. I. cav. de Puscariu e de părere, că propunerea dep. N. Zigre se poate considera de formală, pentru că e numai esplicarea § 53 din stat. org. și de aceasta părere e și dep. Dr. Iosif Gall.

Dep. I. P. Desean roagă pe presidiu să pună la vot propunerea deputatului Dr. Puscariu, să se decidă, dacă e a se desbate asupra acestei propuneri la acest loc sau nu? și se nu se mai peardă timpul cu desbateri în abstracto.

Punîndu-se la vot propunerea dep. Dr. Il. Puscariu, aceea nu se primește, și comisiunea organizatoare în necs cu conclusul de mai sus face următoarea propunere:

La postul de protopresbiter numai acel concurrent se poate candida, carele va documenta:

a) că poșede calificarea prescisa pentru concurenți la parochiile de I clasă, (§ 15 lit. a. din regulamentul pentru parochii);

b) că a împlinit cel puțin 3 ani în serviciu bisericesc sau scolariu cu succes bun și deplin mulțămitori, sau că pe terenul bisericesc și scolariu s'a distins prin produsele sale literare. Aceste împlăguri trebuie să fie constatate din partea consistoriului acelei eparhii, la care aparține aspirantele;

c) afară de acestea mai are să producă aspirantele și un atestat dela consistoriul eparhial despre conduita și rezultatele activității sale anterioare pe terenul bisericesc și scolariu;

d) un aspirante din altă eparhie, numai cu prealabila invoie a consistoriului, la care aparține protopresbiteratul vacant, poate concura.

Dep. Dr. Iosif Gall primește întră toate propunerile comisiunei, află însă că li s'ar face o mare nedreptate acelor preoți, cari s'au preoțit înainte de anul 1878, când s'a adus reglamentul din cesiune, și e un principiu juridic, că nici o lege nu poate să aibă putere retroactivă, pentru aceea propune ca: aceia cari s'au preoțit până acum, și au absolvat 8 clase gimnasiale, posed calificatiunea la postul de protopresbiter și fără esamen de maturitate.

Dep. N. Zigre acceptează stilisarea propuneri sale făcută de comisiune, dar totuși are următoarele observări: În punct a) să se mai adaugă cuvintele „și esamenul de maturitate”; în punctul b) în loc de un serviciu bisericesc și scolariu de 3 ani să se dîcă: 5 ani. Aceste modificări se vede îndemnat ale face, pentru că alta e a avea 8 clase gimnasiale și alta a avea esamenul de maturitate. Ear ca un fiitoriu protopresbiter să aibă cel puțin 5 ani de serviciu bisericesc o pretinde cu toată rigooarea, și crede, că e de prisos a argumenta în acest respect mai îndetain, dacă se consideră însemnătatea unui post de protopresbiter care e șef, preste câte va mii de suflete și e responsabil pentru prosperarea protopresbiteratului în toate direcțiunile. Unele casuri concrete, în cari s'a făcut abatere dela condițiunea unei pra-

s'au arătat destul de dănuoase în interesul bisericeii. Vorbitorii insistă pe lângă primirea amandamentelor făcute de d. sa.

Aceasta cestiune a fost discutată doară cu mai mult interes ca ori care alta din aceasta sesiune congressională și astfel sunt de credință, că discușiunea acestei cestiuni va interesa și pe publicul nostru, pentru aceea ne vom da silința a înregistra pe scurt vederile tuturor vorbitorilor, chiar cu risicul de a fi poate prea minuțioși cu raportul nostru special.

(Va urma.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Sighisoara, în 15 Octombrie, 1888. Orașul nostru a fost în ziua de ieri marțor unei imponente festivități, căci înmormântăram pe venerabilul nostru paroh și protopop emeritat **Zacharia Boiu**.

La 2 oare d. a. clopotele bisericilor vestiau tuturor o solemnitate estreaordinară. Casa și curtea parochială greco-orientală în scurt timp se umplură de mulțimea poporului român, carele împreună cu preoții și învățătorii sei din loc și giur alergase cu pietate, a da onoarea din urmă meritatului și mult inbitului seu paroh și protopresbiter, carele purtase oficiul preoțesc 65 ani, și în deosebi demnitatea protopresbiterală 43 ani. Aproape toată preoțimea și adică în număr de 25 preoți, învățătorimea tracuală, apoi preoțimea celorlalte confesiuni din loc, reprezentanții magistratului cu primariul în frunte, ai municipiului și ai tuturor oficiatelor din loc, precum și un număr înmiit de popor de toate naționalitățile acursase la casa de doliu, așa încât chiar și stradele dimpregiur numai cu greu se pu teau trece.

După săvârșirea celor rituale în casa defunctului, opt preoți tractuali ridicară cosciugul și-l duseră la biserică, urmați de fii și ficele, apoi numeroșii nepoți și strănepoți ai defunctului. Ceremonialul funebral atât de impunătoriu al ritului nostru, îl săvârșiră 5 preoți sub conducerea parochului din Paloș, și fost administrator protopresbiteral Theofil Gheaja, în modul cel mai frumos, ear cântările funebrele se esecutară din partea unui cor improvisat de preoți și învățători mai tineri, sub conducerea parochului din Bendorf I. Curta, atât de pătrunzătoriu, încât lacrămi de durere inundau fețele tuturor, chiar și ale străinilor, și ridicară foarte mult prestigiul bisericeii noastre. Cuvântul funebral, dis de pe amvon de preotul conducătoriu Gheaja, care ilustră viața cea frumoasă, activitatea cea înțeleaptă și meritele cele în deobște cunoscute ale răposatului, a fost bine cugetat, adenc simțit și predat cu demnitate.

(Rog Onor. Redacțiune, ca acest cuvânt de interes mai mult decât local, dacă se poate, să-l dea publicității.)*

După terminarea celor rituale conductul între sunetele clopotelor și esecutarea alternativă de musică și cântare corală să puse în mișcare spre cimateriu. Sierul se purta de 8 preoți în mâni cu flăclii aprinse, cari altemau cu câte 8 membrii mireni ai comitetului și epitropiei parochiale. La mormântul, ce răposatul și-l pregătise încă de mai înainte lângă soția sa, Ioana, răposată acum 3 ani în etate de 79 ani, parochul din Saschiz George Șonieriu, rostii al doilea cuvânt funebral, desfășurând asemenea foarte bine însemnătatea răposatului ca protopop, ca paroch, ca tată de familie, ca fiu al patriei, al națiunii și bisericeii sale, și luând după obiceiul iertăciunilor îndatinat. (Acest cuvânt încă ar fi de dorit a se publica).

Ear festivitaea dela mormânt să încheiă cu un cânt funebral, compus de fiul mai mare al defunctului, care cânt, dacă spațiul acestui diarriu va permite a-l publica, îl și alătur aci cu permisiunea autorului. Immediat după înmormântarea poporul nostru de nou se adună în biserică, unde să sfinții coliva și împărții pomeana cu stricta observare a dispozițiilor testamentare ale răposatului.

Astfelii decurse această imponentă solemnitate funebrală, imponentă nu după strălucirea din afară, ci după pătrunzătoarea iubire și recunoscință, ce o a manifestat preoțimea și poporul nostru din acest ținut fața de un bărbat, carele prin faptă și cuvânt a fost conducătoriu lui în cele bisericesci și școlare mult preste o jumătate de secol.

Eară noi dând expresiune simțemintelor tuturor, dicem veneratului Nestor al preoțimeii noastre din acest ținut: „Fie-i țărăna ușoară și pomenirea după cuvântul scripturei, cu laudă.” Un privitoriu.

*) Dacă ni se vor trimite cuvântările ținute, le publicăm bucuroș.

Publicăm totodată la acest loc și poesie ocașională ce ni o trimite dl corespondent făcută de dl ases. cons. Z. Boiu. Ea este următoarea:

La mormântul tatălui seu.

Iată și de despărțire,
Și de jalnică jeliire
Pentru al nostru bun părinte,
Demn în fapte și'n cuvinte!

O viață mult cinstită,
Din fapte bune 'mpletită,
Tu te stingi de pe pământ
Dup'al Domnului cuvânt!

Bătrânețe lungi și bune,
Pline de înțelepciune,
O viață creștinească
Pentru patria cerească!

Gura cea cu dulci cuvinte
Ea de astăzi înainte
Încetează a ne 'nvăța,
Calea dreaptă ne arăta.

Fii tei și serută mână,
Binecuvântând țărăna,
Ce 'nvălesce trupul teu:
Odichnesce 'n Dumneșeu!

În biserică cerească
Dumneșeu te 'nvrednicească,
A servi Paltariul sfânt,
Cum ai servit pe pământ!

Și cununa și-o primesce,
Care domnul și-o gătesce,
Ție și la toți ai sei
Credincioși învățacei!

Z. Boiu, jun.

Varietăți.

* Maj. Sa monarchul a sosit la Gödölö dimpreună cu mai multe persoane înalte ale Curții. Maj. Sa va petrece acolo mai multă vreme.

* (Archiducele Carol Ludovic) a trimis comitetului suprem cont. Andreiu Bethlen posa sa dimpreună cu o scrisoare, în care în termini foarte călduroși și exprimă înalta sa recunoscință, pentru-că l'a însoțit în călătoriu Sa din sudul Transilvaniei.

* (Invitare.) P. T. domni membri ai comitetului central al reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu sunt invitați la ședință pe *Marți în 6 l. c. st. n.* în localitatea asociațiunii transilvane.

* (Necrolog.) Subscriși în numele lor, al numeroșilor consăngeni și amici, cu inimă frântă de durere aduc la cunoscință dureroasa scire, că preaiubita mamă, soră, soacră, bunică, cumnată etc. Ved **Maria Popa** născ. **Neagoe**, după o boală grea și îndelungată împărtășită fiind cu s. sacramente ale muribundilor și-a dat nobilul seu suflet în mâinile creatorului Mercuri în 31 Octombrie n. a. c. la 6 oare seara în al 61-lea an al vieții.

Rămășițele pământesci ale scumpei decedate se vor așeza spre odihnă eternă Vineri la 2 Noiembrie n. a. c. la 3 oare după ameză în cripta familiară din cimiteriu gr. cat. din loc. Fie i țărăna ușoară și memoria neuitată!

Blaș, 1 Noiembrie, 1888.

Aurel Popa, Drd. *Aleksandru Popa*, fii; Ved *Georgina Lupan* născ. *Popa*, *Matilda Nistor* născuta *Popa* fice; *Aleksandru Neagoe*, Dr. *Ioan Neagoe*, frați; Ved. *Francisca Bariș* născuta *Neagoe*, *Emilia Albini* născ. *Neagoe*, surori; *Iuliu Nistor*, ginere; *Vasilie Albini*, cumnat; *Elena Neagoe* născ. *Reichenberger*, *Veturia Neagoe* născ. *Roman*, cumnate: *Aleksandra* și *Cornelia Lupan*, *Maria A. Nistor*, nepoate.

* (Alegere de deputat pentru parlamentul din Viena). Resultatul alegerii de deputat în districtul Suceava-Rădăuș-Câmpulung din Bucovina, a dovedit o învingere totală a românilor. Anume s'a ales în locul răposatului Zotta, candidatul românilor Corneliu Cosoviciu cu 403 voturi din 404. Dl Cosoviciu, carele e și deputatul țerei ales în Suceava, aparține maiorității partidului național.

* (Imbunătățiri pe drumul de fer.) Drecerii căilor ferate austro-ungare se vor ocupa într-o apropiată conferință cu următoarele două cereri: Un consorțiu are intențiunea să imprumute publicului călătoriu, pe timpul cât se află pe drum, perine pentru cap în schimbul unei tace, ear cunoscuta firmă de colportagiu Plowitz are intențiunea să imprumute diferite romane potrivite de cetit, ca să și alunge călătorii uratul. La locul de plecare călătoriu primesece o carte de cetit, după placul seu, și depune un floren, ear la locul unde se termină călătoriu, la predarea cărții i se restituie 90 cr., rămânând deci taca de 10 cr., ca plată pentru cetirea cărții.

* (Mai bună administrație narstrica.) După-cum se anunță, nu se află nicăiri o scrisoare

trimisă din Csaba la Viena care conține 1480 fl. După cercetările de până acum scrisoarea a ajuns în Budapesta și și de acolo se afirmă, că s'a espedat, dar nu-i nicăiri.

* (Limbagiul timbrelor de poștă.) Un diar nemțesc dă următoriu limbagiu al timbrelor de poștă: Lipirea unui timbru pe un plic are pentru damele din Berlin o semnificare ausiliară. De ordinariu, unghiul de sus din partea dreaptă, semnifică, când timbrul este pus drept și cu capul în sus: *Doresc preteșugul dumnitale*; în lat: *Me iubesci?* cu capul în jos: *Să nu mi mai scrii*; aplecat: *Scrie mi numai decât*. Când timbrul este pus la unghiul de jos, în partea dreaptă, însemnează, fiind lipit regulat: *Iubirea ta me încântă*; la unghiul stâng superior cu capul în sus: *Tu iubeste*; în lat: *Mi-am dat inima altuia*; cu capul în jos: *Ce mai faci, dragă?* la unghiul inferior stâng, cu capul în sus: *Credința ta va fi răsplătită*; orizontal: *Să nu me părăsesci în durerea mea*; cu capul în jos: *Esti triumfătoriu*. Când timbrul este în linie cu numele destinatoarei, semnifică, fiind lipit regulat, drept; *Primește amorul meu* în lat: *Ară de dorință de a te vedé*; cu capul în jos: *Nu sunt liberă*.

Mulțamită publică.

Onorabile domnule redactor! Transpunându-mi-se în 2/14 Octombrie a. c., din partea oficiului comunal datele referitoare la ajutoarele incurse în favorul Sădenilor nenorociți prin incendiul din 15 Martiu a. c., — binevoesece a da loc în preșuitul diarriu ce redigeați atât acestor date, cât și mulțamirei, ce subsemnatul în numele împărășiiilor mi iau voie a esprima binevoitorilor dăruituri.

I. Dela Majestatea Sa bunul nostru monarch 600 fl., cari s'au distribuit directe prin Ilustritatea Sa dl vice-comite Gustav Thalman în 1/10 a. c. în fața locului,

II. Au mai incurse ajutoare în bani:

a) prin redacțiunea „Telegrafului Român”: Dela Esce-lența Sa Miron Romanul 20 fl., Ilustritatea sa Dr. Ilarion Pușcariu 2 fl., Dr. Ioan Moga 5 fl., Dr. R. Roșca, redactor 2 fl., N. Vecerde 1 fl., Ilustr. Sa Iacob Bologa 5 fl., Parteni Cosma, director 5 fl., Nicanor Frateșiu, protosincol 2 fl., M. Voilean, ases. cons. 2 fl., Foica 50 cr., I. Gărbacea 50 cr., Prin P. N. Frateșiu din Sânpetru 6 fl.;

b) prin oficiul pretorial central: Dela Înaltul Ministeriu regiu-ungar 500 fl. Apoi dela următoarele comune: Poplaca 15 fl. 50 cr., Răhău 4 fl. 40 cr., Seliște 35 fl. 19 cr., Sibiel 1 fl. 70 cr., Pianul super. 14 fl. 50 cr., Turnișor 10 fl., Cristian 6 fl., Vale 9 fl. 94 cr., Galeș 7 fl. 59 cr., Aciliu 2 fl., Poiana 5 fl. 10 cr., Ludoș 1 fl. 40 cr., Bradu 10 fl., Porcești 5 fl., Bungard 5 fl. 15 cr.;

c) prin redacțiunea „Hermannstädter Zeitung”: Dela Ignațiu Vereș, director, colecta 10 fl.;

d) prin Ilustritatea Sa dl G. Thalman v.-comite: Dela pretura Mercurei 24 fl. 10 cr., dela pretura Nocrichiului 22 fl. 91 cr., dela pretura Sas Sebeșului 18 fl. 53 cr., dela magistratul Sibian 98 fl. 07 cr., dela pretura Seliștei 19 fl. 12 cr., dela comuna Cismădioară 2 fl. 61 cr.;

e) diferiți: Tomas Binder din Cismădie 5 fl., Cassa focului din Cismădie 100 fl., Reuniune carpatină Sibiiu 25 fl., Institutul „Albina” 200 fl., P. On. domn Ioan Hannia, protopr. 10 fl., dl Zeibig din Sibiiu 5 fl., comuna Tâlmaci prin dl Moth 2 fl. 58 cr., Boița 40 cr., Tâlmăcel 70 cr. — Suma ajutoarelor în bani 1828 fl. 49 cr.

Scriș: Unu mie opt sute douăzeci și opt floreni și patru-zeci și nouă cruceri v. a.

Au incurse ajutoare în bucate, vestminte și alte obiecte. Dela dd. Bucur Dancăș din Rășinari 39 saci cucuruz à 1 fl., Petru Mitrea, din Rășinari 10 fl cucuruz., comuna Bungard 3655 fl bucate și 14 bucăți vestminte și vase., comuna Poplaca 4 fl cucuruz., comuna Tâlmaci 13 ferdele cucuruz și 7 ferdele grâu., comuna Tâlmăcel 7 fl cucuruz, 1 pănură de șurț, 3 ii, 2 dăraburi ciocareci, 1 dărab postav, 1 păstură de bucate, 4 cămeși, 3 părechi nădragi, 3 șurțe femeesci, 6 bucăți de pânză, 5 străiți, 6 buboaui, 1 lepedeu colorat, 1 păreche desagi, 1 sac cu grâu, comuna Boița 1,21 fl cucuruz, 3 cămeși, 1 val de pânză și 1 bubou.

Notă. Din aceste bucate 11 fl sau prefăcut în bani à fl 4 fl. 30 cr. = 47 fl. 30 cr. v. a., cari încă s'au distribuit între cei arși. — Tuturor P. T. donători, — în numele celor împărășii de aceste ajutoare deci, precum și Onorabilelor redacțiuni, și exprimă subsemnatul adença sa mulțamită!

Sadu, în 1 Octombrie, 1888.

Ioan Popovici,
parochul locului.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 1 Noiembrie 1888.

	Viena	B.-pesta.
Renta de aur ung. de 6%	101.45	101.60
Renta de aur ung. de 4%	92.45	92.65
Renta ung. de hârtie	109.75	109.75
Renta de aur austriacă	123.—	123.25
Sorți de regularea Tisei	5.77	5.75
Napoleon	9 62 1/2	9.62
100 marce nemțesci	59.52 1/2	59.45
London pe (poliță de trei luni)	121.45	121.45

Nr. 312. [1964] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunii învățătoresci la scoala confesională gr. or. din Vărmaga, unde alesul învățătoriu în Dumineci și sâmbători va avea datoria de a suplini și oficiul cantoral pe lângă un salariu anual în bani 220 fl. prin repartitie cuartir și lemne de lipsă pentru încălzit.

Doritorii de a ocupa numita stațiune au a-și așterne suplicile cu documentele prescise la subscrisul oficiu protopresbiteral până în termen de 15 zile dela prima publicare a acestui concurs în „Telegraful român“.

Săcărâmb, 28 Septembrie, 1888 Oficiul protopresbiteral gr. or. al Geoagiului II în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sabin Piso, protopresbiter.

Ad 352/1888. [1969] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului al doilea de învățătoriu la scoala din Pianul de jos, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare și

Emolumentele acestea:

Salariu anual de 200 fl. scos prin repartitie și lemne pentru foc.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și nainteze rugărilor instruite în sensul legilor în vigoare subsemnatu-

lui oficiu protopresbiteral, în termenul sus arătat.

Sebeș, în 13 Octobrie, 1888.

Ioan Tipeiu, protopresbiter.

Picăturile de stomach Mariazeller,

care lucră de minune în contra tuturor boalelor de stomach.

Neasemnat mai bune, ca ori cari altele, pentru lipsa de apetit, și slăbiciunea stomachului, respirație, vânturi, răgăieli acre, colică, catar de stomach, acereală, formarea de peatră, producerea de prea multă flegmă, gălbănire, greață și vărsături, (vomări), durere de cap (în cazul când provine dela stomach), convulsii de stomach, constipație sau încercare, încercarea stomachului cu mâncări și beuturi, limbrici, splină, ficat, și hemoroizi. Pretul unei sticle dimpreună cu manuducerea la întrebuințarea lor 40 cr., o sticlă dublă 70 cr. [1907] 8-52

Espositul-Central prin farmacistul Carl Brady, Kremsier (Moravia).

Picăturile de stomach Mariazeller nu sunt un arcan. Părțile constitutive sunt arătate la fie care sticlă pe esplicarea la întrebuințarea lor. Veritabile se pot căpăta mai în toate farmaciile.

Avis! Picăturile veritabile de stomach Mariazeller, se falsifică și imitează în multe părți. Ca semn al veritabilității, are să se ia totdeauna, embalgia cu care se învelesc sticla, și care e roșie și în partea de deasupra prevădută cu marca fabricii, având pe lângă aceasta de a se mai observa, ca esplicarea la întrebuințarea lor, care se află la fie care sticlă să fie imprimată în tipografia lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se pot căpăta: Sibiu, farmacia Wilh. Morseher, farmacia Karl Müller, farmacia August Teutsch. — Orăștie, farmacia George Deak, farmacia Ios. Graffius, farmacia N. Vlad. — Avrig, farmacia Keserü. — Sătulung, farmacia Gustav Iekelins. — Alba-Iulia, farmacia Iul. Fröhlich. — Mediaș, farmacia Schuster. — Sas-Sebeș, farmacia Ludwig Binder, farmacia I. C. Reinhard. — Aiud, farmacia Em. Kovács. — Petroșeni, farmacia G. Gerbert. — Mercurea, farmacia Chr. Fr. Schimert. — Făgăraș, farmacia Pildner, farmacia Hermann. — Căhalm (Köhalom), farmacia Eduard Melas.

Pilurile curățitoare ale lui Seigel.

(Seigel's Abführ-Pillen.)

[1745] 10-12

Cel mai bun mijloc contra încuerei și a nefuncționării ficatului.

Acestea nu agravează — ca multe alte medicini — starea pacientului mai înainte de a se simți mai bine. Influența lor deși e domoală, e deplină și fără urmări neplăcute, cum sunt greața, colica etc. Pilurile curățitoare ale lui Seigel e cel mai bun leac casnic care s'a aflat vr'odată. Ele curătesc mațele de toate substanțele iritabile și păstrează intestinele într'o stare sănătoasă. Cel mai bun leac contra darăpênării sănătății. — Contra mistuirei și nefuncționării ficatului. — Aceste piluri sunt un remediu escelent contra frigurilor și tuturor soiurilor de morhuri, căci ele depărtează din mațe materiile otrăvicioase. Pilurile influențează curând dar plăcut fără a cauza dureri. — Dacă cineva suferă de guturaiu și-l amenință frigurile, l'junghie dureri de cap, apoi prin spinare și prin membre, pilurile lui Seigel vor delătura guturaiul și vor depărta frigurile. Gustul sălciiu din gură și are cauza în materia rea din stomach. Câteva doze din pilurile curățitoare ale lui Seigel vor curăți stomachul, vor delătura gustul rău și vor recâștiga apetitul; cu acestea se reîntoarce și sănătatea. Adeseori cauzează materiile nutritoare greață și diaree. Dacă mațele vor fi eliberate de astfel de necurățenii prin o dosă din pilurile curățitoare ale lui Seigel, dispar aceste influințe neplăcute și sănătatea earăși revine. — Pilurile curățitoare ale lui Seigel, luate când merge cineva la culcare — fac a conturba somnul — nimicesc urmările provenite din prea multă mâncare și beatură. Prețul unei schatule cuprinzătoare de pilurile curățitoare ale lui Seigel costă 50 cr. Se află numai în schătui lungurețe în toate farmaciile din Austro-Ungaria.

Proprietar: A. J. White, Limited, 35 Farringdon Road, London.

Depoul principal și espedarea centrală de „pilurile lui Seigel“ Iohann Nep. Harna, Apotheke „zum goldenen Löwen“ in Kremsier (Mähren.)

Bodlanig la Hermagor în Carintia, 20 Septembrie 1887.

Fiind că „Extractul-Shäker“ ce mi l'am procurat de timpuriu dela stim. D-voastră mi-a făcut bune servicii, vă recere a trimite pentru un amic pe adresa mea 2 sticle „Ectractul-Shäker“ și 2 schatui din pilurile lui Seigel. Principele Kaspar.

Depositul principal pentru Austria:

IOHANN NEP. HARNA, farmacie „zum goldenen Löwen in KREMSIER (Mähren).

Depositul principal pentru Ungaria și Transilvania Josef v. Török, farmacist, Königsgasse 12 Budapesta.

Se poate procura mai departe în farmacia din Sibiu, Augustin Teutsch; Alba-Iulia, Gh. Fröhlich; Brașov, Demeter Eremias și Fr. Steiner jun., Eduard Kugler; Cluș; Ioan Biró și Michael Szécy; Hunedoara; Murș-Oșorheiu, Bernady; Petroșeni, Guido Geberth; Sighișoara, F. Beswert; Zălau, S Ww. Weiss.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

Table with multiple columns showing train routes and schedules between cities like Budapest, Arad, Sibiu, and Cluj. Includes sub-tables for routes like Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.

Nota: Numerele cele grase insemnă oarele de noapte.